

Cea mai interesantă realizare în spectacol este aceea a lui George Constantin în rolul lui Anzelm, profesorul dezumanizat de propria-i lașitate, pe care egoismul, în forma cea mai feroce — egoismul de natură intelectuală și morală —, l-a dus pînă la disprețul față de noțiuni dintre cele mai sfinte — libertatea, dreptatea, curajul, demnitatea de om. Creația lui George Constantin se deosebește de cea a lui Nicu Niculescu, de la Teatrul de Stat din Sibiu; el i-a conferit personajului un aer de detașare senină, de blîndețe indiferentă și atotînțelegătoare, o voce obosită și niște ticuri de profesoraș — toate închegîndu-se într-un tip de decăzut, deloc mai puțin primejdios decît cel caracterizat prin acea lucire de nebunie strălucitoare, cumva veselă, din spectacolul sibian.

Interpretele celor trei fete au fost Magdalena Buznea (Inge), Rodica Sanda Tuțuianu (Luzzi) și Victoria Dobre (Lorchen). Ultimele două au izbutit destul de bine; Rodica Sanda Tuțuianu a creat o Luzzi robustă și vivace, capabilă să se adapteze oricăror împrejurări (cu excepția unor momente din primul act, cînd, pedalînd prea mult pe o cochetărie provocatoare, i-a dat un aer de femeiușcă ușor vulgară). Victoria Dobre a ales pentru Lorchen un portret atent construit, în care fe-

țița apare dezrădăcinată, uimită de această lume în care este obligată să renunțe de timpuriu la copilărie, și înțearcă să înțeleagă ce se petrece în jurul ei (interesantă, scena dintre ea și Profesor). Magdalena Buznea însă este vizibil depășită de rol. Eroina ei pare o ființă nehotărîtă și slabă, oscilînd între două lumi, o fată mai degrabă insignifiantă, care făptuiește la un moment dat un act ce pare lipsit de orice fundamentare. Actrița nu i-a intuit caracterul pătimaș, concentrat spre o singură țintă, violența îndelung reprimată, refuzul tenace de a accepta cea mai mică schimbare a credințelor ei fanatice, n-a ajuns pînă la rădăcina acestor trăsături — educația demențială primită în adolescență; din această pricină, personajul a apărut confuz, iar pedeapsa dreaptă primită, oarecum nemotivată.

Decorul spectacolului, semnat de Mircea Marosin, oferă actorilor un spațiu de joc larg, însă este lipsit de forță sugestivă, nu creează atmosfera specifică textului. Numărul mare de uși, coridorul semicircular creat în mod convențional încarcă inutil mișcarea scenică în ceea ce privește tabloul de acasă de la grădinar, din locuința-seră, imensele draperii creează o impresie de somptuozitate nejustificată.

Ileana P. povici

TEATRUL MUNCITORESC C.F.R.

„ANTIGONA ȘI CEIALȚI” de Peter Karvas

Data premierii: 9 ianuarie 1963. Regia artistică: Mihai Dimiu. Decoruri-costume: Eugenia Bassa-Crișmaru. Distribuția: Athena Zahariade-Demetriad (Anti); Dana Comnea (Ismena); Ion Vilcu (Krone); Elisabeta Raicu (Erika); Al. Azoitei (Iosef Hajman); Ștefan Bănică (Storch); Paul Ioachim (Locotenentul); Șt. Mihăilescu-Brăila (Profesorul); Sabin Făgărășanu (Zaris); Sebastian Radovici (Zeman).

Spectacolul Teatrului Muncitoresc C.F.R. cu piesa lui Peter Karvas, *Antigona și ceilalți*, a fost realizat — în toate componentele sale: regie, actori, scenografie — de tineri.

S-a optat pentru un text care dezvăluie, într-o amplă dezbatere lirico-filozofică, ideea de solidaritate și responsabilitate umană. În sublinierea antagonismului dintre frumusețea morală, demnitatea, eroismul și lupta de-

ținuților din lagărul de exterminare evocat în piesă și bestialitatea călăilor fasciști trebuiau urmărite o puternică portretizare și reliefare a caracterelor, luminarea gîndurilor și a mutațiilor lor sufletești. Deoarece, concepută mai mult ca un poem dramatic, lipsită de acțiune, uneori discursivă, cu unele diluări ale conflictului, piesa lui Karvas, în demonstrarea procesului de oțelire a voinței deținuților, a dorinței

Scenă din spectacol

Cronica

lor de a rezista și a învinge în numele cauzei libertății și demnității umane, se sprijină cu deosebire pe urmărirea minuțioasă a mișcării gândurilor, a ecoului pe care îl trezesc în conștiința personajelor cele mai mărunte și, în aparență, neînsemnate gânduri și gesturi

Regizorul Mihai Dimiu a încercat să rezolve sarcinile dificile ale textului, sprijinindu-se îndeosebi pe actori tineri, încrezător, pe bună dreptate, în talentul și posibilitatea lor de a găsi resurse cât mai variate, pentru a da expresie scenică frământărilor diverse și impulsurilor sufletești ale eroilor lui Karvas.

Spectacolul a pus în evidență efortul interpreților de a realiza o compoziție care să asigure tonul sobru cerut de dezbateri. Priviți sub prisma experimentului, tinerii actori au câștigat, cu ocazia muncii la acest spectacol, experiență în ceea ce privește exprimarea sentimentelor omenești printr-un joc reținut, încălzit de emoție, de tensiune lăuntrică. Dar, mai puțin obișnuiți probabil cu acest gen de teatru, ei n-au reușit să realizeze personajele la acele dimensiuni care să prilejuiască valorificarea dezbaterii filozofice în adâncimea și complexitatea semnificațiilor ei. Drama lui Karvas presupunea o întrupare scenică la o vibrație și intensitate în măsură să înscrie ideea de umanitate în sfera unei măreții și frumuseți la care trimit dramatismul acțiunii și cadrul fix în care ea se desfășoară.

Pentru a sublinia rolul comuniștilor în acțiunea de mobilizare a deținuților, de înfăptuire a unității lor de rezistență și de luptă, ar fi fost necesar ca personajul principal al piesei, comunistul Jan, să fi căpătat în spectacol o imagine mai bogată, mai puternică. Paul Ioachim nu a izbutit să redea decât parțial trăsăturile esențiale ale personajului, fermitatea, intransigența sa revoluționară, avântul poetic

Interpretarea sensibilă și discretă, dar lipsită de vigoare și de forță interioară, a actriței Athena Zahariade a coborât înfățișarea Antigonei sub nivelul simbolului pe care trebuia să-l întruchieze. Confundind trăsăturile purității cu cele ale ingenuității, la care se menține pe tot parcursul spectacolului, interpreta nu a reușit să marcheze elocvent conștiința superioară

la care ajunge eroina acționînd în numele principiului solidarității omenești, cutezînd să înfrunte toate primejdiile, chiar și moartea, pentru a înmormînta trupul luptătorului ucis.

Naivitatea și caracterul prea infantil conferite de Al. Azoitei lui Iosef Hajman au știrbit și ele din valoarea și semnificația pe care trebuie s-o capete în spectacol acest adolescent, căruia i se dezvăluie pentru prima oară ororile războiului

Obișnuiți cu fantezia creatoare a lui Șt. Mihăilescu-Brăila și cu talentul său de a contura viu și colorat un caracter, ne-a surprins, de data aceasta, lipsa de profil și de împlinire artistică a Profesorului, pe care l-a înfățișat rece, neajutorat, pe un ton plîngăreț.

Mult mai apropiate de imaginea rolurilor pe care le-au avut de întruchiat sînt interpretările lui Sebastian Radovici în lașul Zeman și Sabin Făgărășanu în muncitorul Zaris.

Inițiativa regizorului de a încredința talenților actori Ion Vilcu și Ștefan Bănică roluri opuse celor în care au fost distribuiți de preferință pînă acum e desigur interesantă din punctul de vedere al scoaterii la lumină a unor noi posibilități interpretative ce-și pretind valorificarea. Ambii interpreți au izbutit însă numai parțial să realizeze foarte dificila sarcină. Pe „teoreticianul” crimei, Krone, Ion Vilcu l-a înzestrat cu o oarecare doză de cinism. Dincolo de execuția corectă a rolului, interpretului i s-ar fi cerut o mai mare degajare (nu ostentație) în prezentarea detaliilor inumane ale personajului. Ștefan Bănică l-a interpretat pe Storch, călăul lagărului, într-o manieră forțat caricaturală. Pentru a încadra realizarea sa în limitele tonalității grave, sobre, cerute de atmosfera și mesajul piesei, ar fi fost mai indicat să renunțe la gesturile și atitudinile grotești, care au stîrnit înoportun ilaritate acolo unde s-ar fi cerut să fie trezită revolta.

Spectacolul nu s-a bucurat nici de un cadru plastic corespunzător. Decorul Eugeniei Bassa-Crișmaru a fost departe, prin elementele sale stilizate — câteva panouri și practicabile, un perete de sîrmă ghimpată pe fundal —, de a impune spațiului scenic nota caracteristică structurii alegorice a textului.

Valeria Ducea